

Luontopositiivinen hallinto –tilaisuus ke 8.10.2025

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

MOTIVA

Ohjelma

13:00 **Tervetuloa, Harri Martikainen**, osastopäällikkö, valtioneuvoston kanslia

13:10 **Mitä jokaisen viranomaisen tulisi tietää luonnon monimuotoisuudesta?**
Erityisasiantuntija **Riku Lumiaro**, Suomen ympäristökeskuksesta

13:30 **Tilannekuva: luontotyö valtiohallinnossa**, tutkija **Samuli Pitzén**

13:45 **Paneelikeskustelu: valtionhallinto luontokatoa torjumassa – miten se tehdään yhdessä?**

- Keskustelemassa: ympäristöneuvos **Jarmo Muurman**, ympäristöministeriöstä, Suomen ilmastopaneelin puheenjohtaja **Jyri Seppälä**, Priodiversity Life –hankkeen **Kristiina Niikkonen** sekä kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeri **Eeva Furman**.

14.15 **Kysymyksiä ja keskustelua**

14:30 **Yleisen tilaisuuden päätös ja verkostoitumista kahvien kera**

15:00 **Työpaja I kehittämisohjelmaan valituille**

16:00 **Tilaisuus päätös**

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Harri Martikainen

Osastopäällikkö, Valtioneuvoston kanslia

Luontopositiivinen valtionhallinto -kehittämishjelma

Tavoite:

- Luoda malli luontotyön organisoitumiselle, johtamiselle ja toiminnalle virastoissa sekä virastojen välillä. Parhaat käytännöt ja mallit voidaan monistaa muihin valtionhallinnon yksiköihin.
- Valtion organisaatiot tunnistavat toimialansa roolin ja merkityksen luontopolitiikan tavoitteiden toimeenpanossa sekä integroivat ne hallinnonalan työhön.

Teemat:

- Johtajuus, strateginen sitoutuminen ja roolit
- Vaikuttavuuden arviointi: seuranta, mittarit ja raportointi
- Rahoitus, resursointi, budjetointi ja julkiset hankinnat
- Poikkihallinnollinen organisointi ja sidosryhmät
- Poliittikajohdonmukaisuus
- Luonto-osaaminen

Osallistuvat organisaatiot

- **Liikenne- ja viestintäministeriö**
- **Väylävirasto**
- **Maa- ja metsätalousministeriö**
- **Geologian tutkimuslaitosta**
- **Kansaneläkelaitos**
- **Maanpuolustuskorkeakoulu**

Ohjelman tuotokset

Tilannekuva luontopolitiikan toimeenpanosta ministeriöissä kehittämistyön pohjaksi

Malli ja ohjeet luontotyön edistämiseen ja organisointiin hallinnonaloilla (sis. vaikutusten arvioinnin ja rahoituksen näkökulmia).

Hallinnon luontotyön vaikuttavuuden ja johdonmukaisuuden
itsearviointipohja

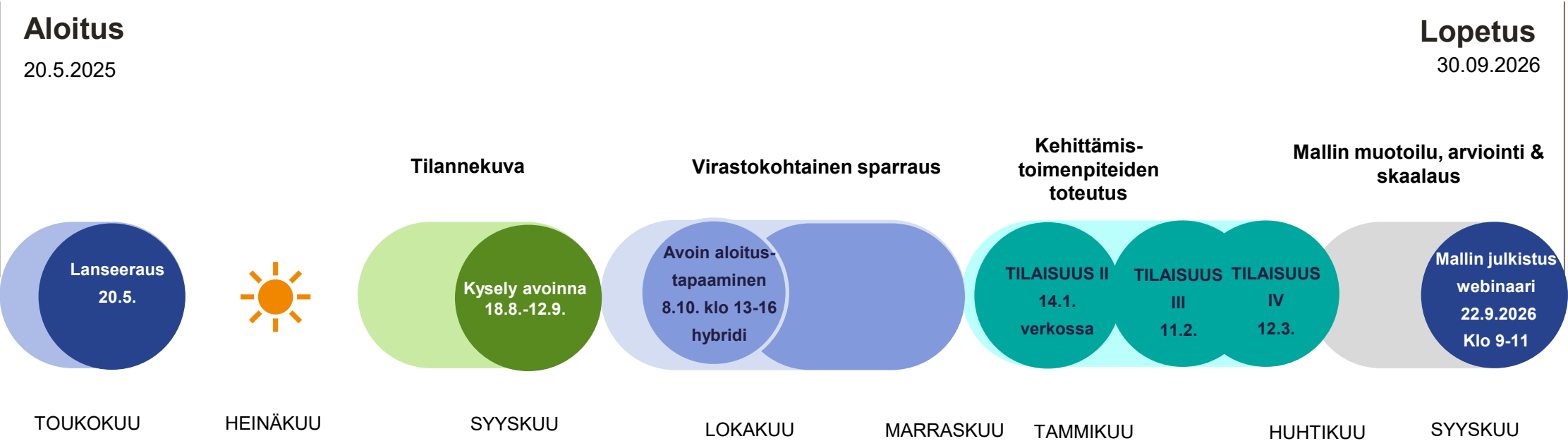
Avoimia tilaisuuksia valtiolla työskenteleville

Lisääntynyt luontotyön organisointi ja johdonmukaisuus ohjelmaan osallistuneissa organisaatioissa.

Luontopositiivinen hallinto -kehittämishojjelma

2025-2026

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Riku Lumiaro

Erityisasiantuntija, Suomen ympäristökeskus Syke

Biodiversiteetti eli luonnon monimuotoisuus on

Luontotyyppi-, laji- ja
geenirikkautta

Elämä ylläpitää ihmistä - Ekosysteemipalvelut

■ Ylläpitopalvelut

- Fotosynteesi eli yhteyttäminen, maa-aineksen muodostus jne.

■ Tuotantopalvelut

- Ravinto, raaka-aineet kuten puu jne.

■ Säätelypalvelut

- Ilmaston säätely, veden puhdistus, tuhoeläinten ja tautien torjunta, pölytys jne.

■ Kulttuuripalvelut

- Virkistyskäyttö, koulutus ja kasvatus, luonnon merkitys tieteelle, taide ja teknologia jne.

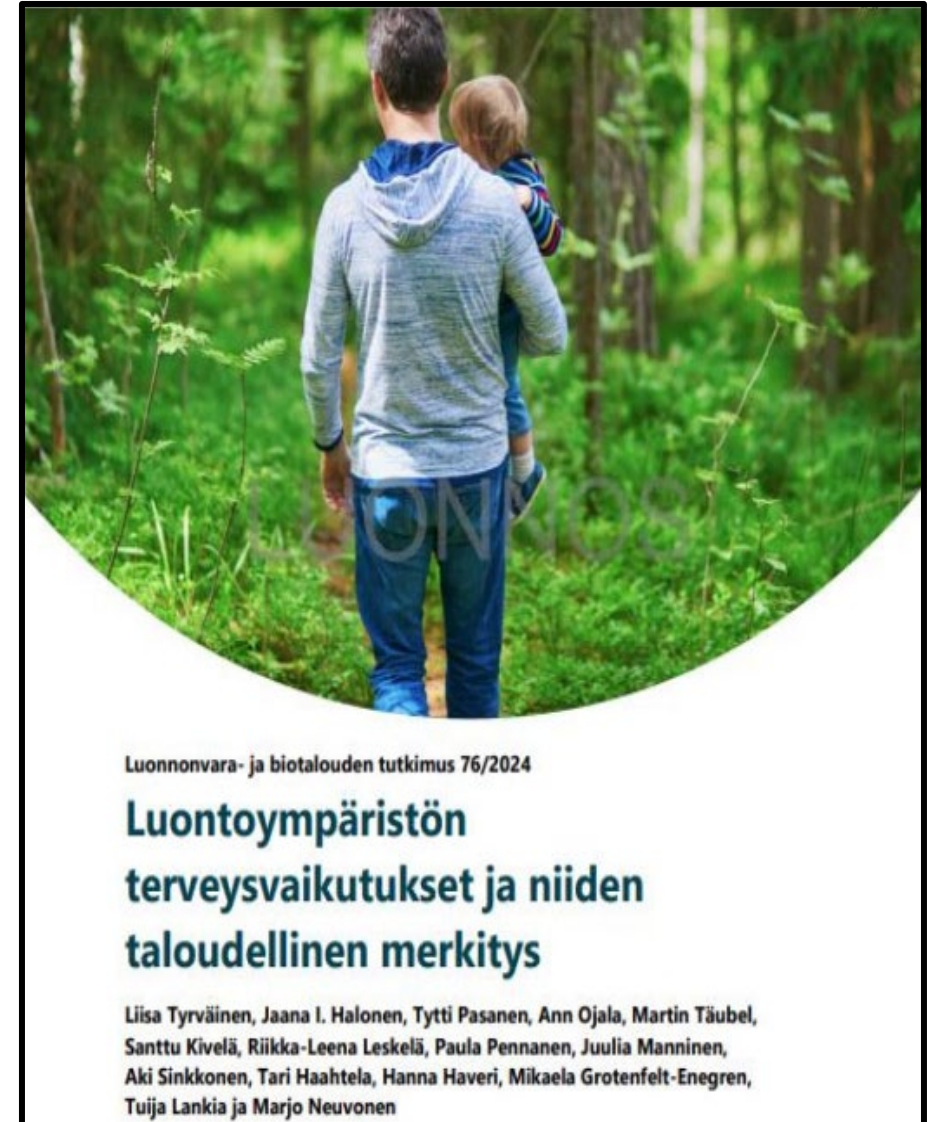
Maaperän monimuotoista eliöstöä

Kuva Riikka Elo

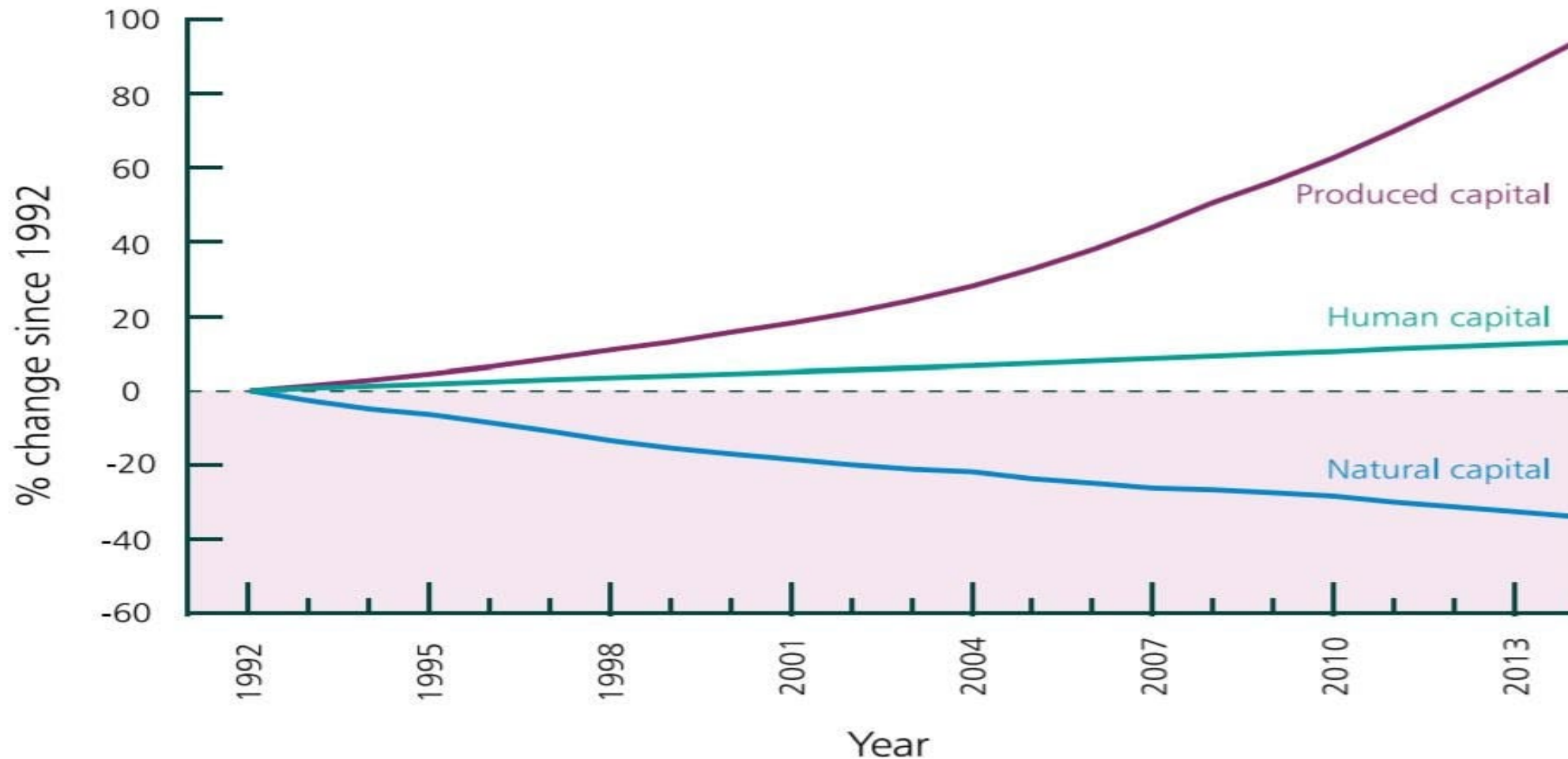
Luonnon terveysvaikutukset ja taloudellinen merkitys

- Tutkimukset mikrobeille altistumisesta luonnonympäristöissä viittaavat siihen, että suora kontakti maaperän tai kasvillisuuden hyödyllisiin mikrobeihin voi vahvistaa elimistön puolustusjärjestelmän toimintaa.
- Viheralueiden suurempi määrä asuinympäristössä vähensi riskiä sairastua masennukseen > **Lähiluonnon väheneminen lisäisi kustannuksia 71-150 M€/v ja heikentäisi elämänlaatua 515 elinvuotta lisäämällä masennuksen esiintyvyyttä.**
- Aikuisilla helppo pääsy viheralueille näyttää suojaavan lihavuudelta tai ylipainolta > **Lähiluonnon väheneminen lisäisi kustannuksia diabeteksen osalta 33,5-63,3 M€/v ja heikentäisi elämänlaatua 660 elinvuotta lisäämällä masennuksen esiintyvyyttä.**
- Belgiassa on arvioitu, että kokonaisuutena luonnon terveyshyötyjen taloudellinen merkitys on asukasta kohden 464 euroa per vuosi. **Tämä tarkoittaisi Suomen väkiluvulla jopa 2,5 miljardin euron vuosittaisia hyötyjä.**

Maailman luontopääoma hupenee - Dasguptan-raportti

Figure 4.8 Global Wealth Per Capita, 1992 to 2014

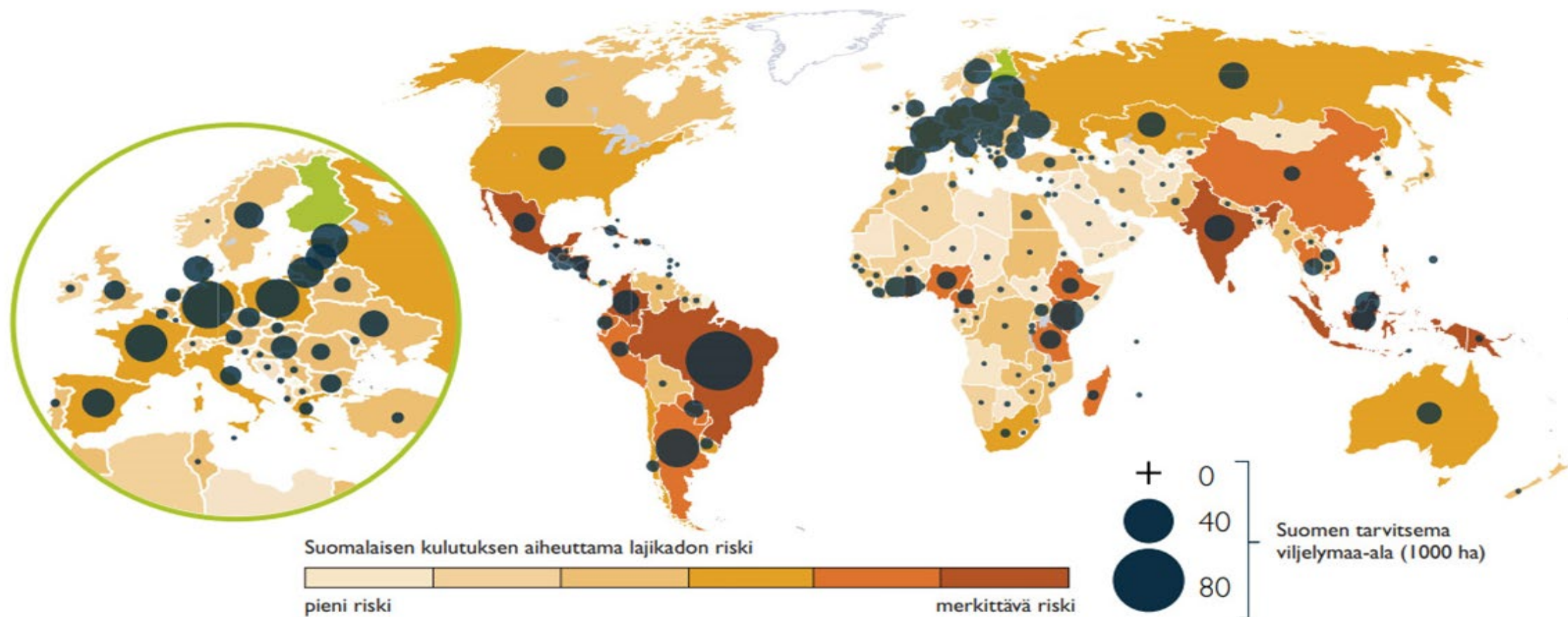

Dasguptan-raportin keskeinen sanoma

- Ihmiskunnan varallisuus on kasvanut luonnon kustannuksella.
- Luonnon kantokyvyn ylittyminen tulee johtamaan hyvinvointimme laskuun, koska luonnon tarjoamat ekosysteemipalvelut eivät pysy yllä eivätkä riitä tyydyttämään tarpeitamme nykyisellä kulutustasolla.
- Toimintatapojen muuttaminen on välttämätöntä > tarvitaan **Kestävyysmurros**
- Toimintatapoja on välttämätöntä muuttaa kaikilla **hallinnon** ja elinkeinoelämän tasoilla.
- Kaikilla talouden sektoreilla on vaikutuksia luontokatoon mutta myös mahdollisuuksia sen ehkäisyyn.
- Muutospoluilla tulee tunnistaa kustannustehokkaat toimet.

Suomi on ulkoistanut ympäristövaikutuksiaan

Kuva 4. Suomessa kulutettujen elintarvikkeiden vaatima maa-ala eri puolilla maailmaa. Metsien raivaaminen maatalouskäyttöön aiheuttaa lajikadon uhkaa etenkin trooppisissa maissa. Esimerkiksi kaakaon ja kahvin viljelyalueilla on paljon sukupuutoille herkkiä kotoperäisiä lajeja. Lähde: Sandström ym. 2017⁶, © SYKE & SITRA

United Nations

UN News

Global perspective Human stories

🔍 **SEARCH**

Home ▾ Topics ▾ In depth ▾ Secretary-General ▾ Media ▾

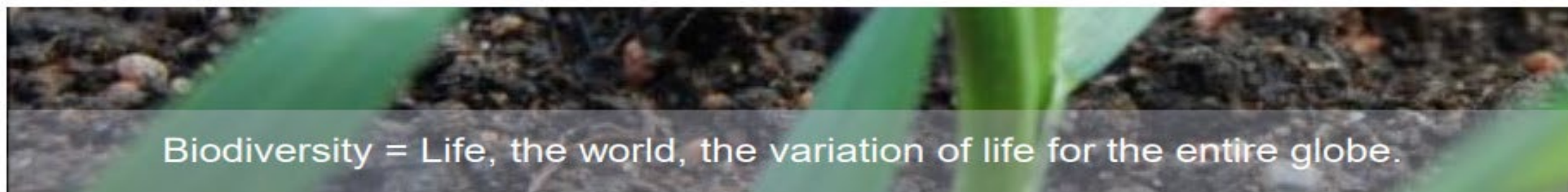
AUDIO HUB 🎧 SUBSCRIBE ✉

Three billion people globally impacted by land degradation

2 December 2024

We rely on the resources nature gives us

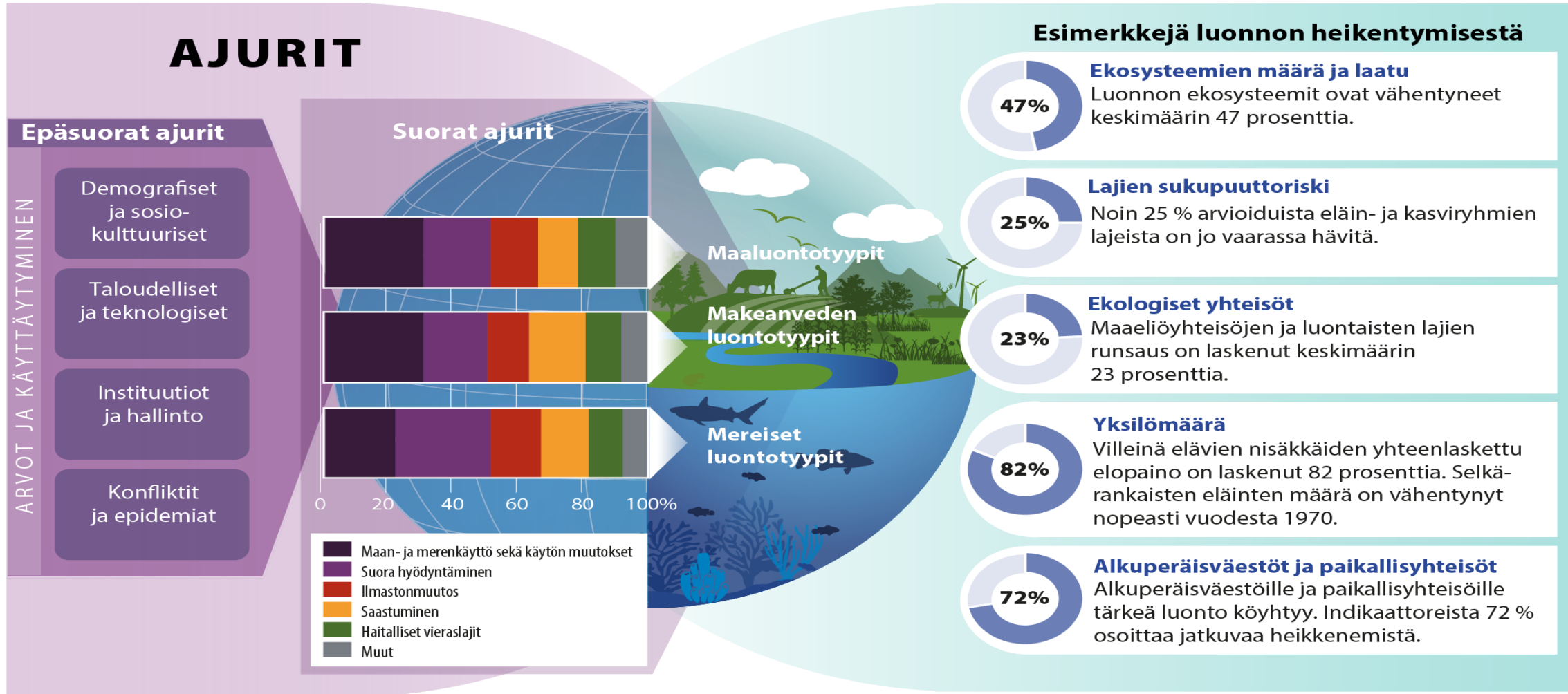

Cocoa: Environmentally sustainable farming methods

- By 2017, the origin of our cocoa will be traceable and all the cocoa we use fulfills the criteria of responsible production
- It is important to support the efforts to increase productivity.
- Environmentally sustainable farming methods
 - Use of integrated pest management
 - Safe and effective use of agrochemicals
 - Support and training in environmental conservation
 - Understanding the benefits from biodiversity and responsible use of soil and water
 - Responsible, sound environmental stewardship in cocoa farming communities

Luonnon monimuotoisuuden ajurit ja paineet IPBESin mukaan

Luonnon monimuotoisuuden heikentyminen näkyy niin ekosysteemien ja ekologisten yhteisöjen määrän vähentymisenä, lajien sukupuuttoriskin kasvamisena kuin eläinten ja kasvien yksilömäärän pienenemisenä. Selkärankaisten eläinten määrä on vähentynyt vuodesta 1970 keskimäärin 60 prosenttia (IPBES 6.5.2019)1.

Lähde: Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services (<https://zenodo.org/records/3553579>)

Kunming-Montreal tavoitteet 2030

Sopimus: YK:n biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus (CBD) on tärkein luonnon monimuotoisuutta turvaava sopimus.

Se solmittiin vuonna 1992 ja sen tavoitteena on suojella ekosysteemejä, eläin- ja kasvilajeja sekä niiden perintötekijöitä, edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja varmistaa perintöaineksen käytöstä saatujen hyötyjen oikeudenmukainen jako. Sopimukseen kuuluu myös Cartagenan bioturvallisuuspöytäkirja ja Nagoyan geenivarapöytäkirja. Suomi on yksi 196 osapuolesta.

Visio: Vuoteen 2050 mennessä luonnon monimuotoisuutta arvotetaan, suojellaan, ennallistetaan ja käytetään viisaasti, säilyttäen ekosysteemipalvelut, ylläpitäen tervettä planeettaa ja tuottaen elintärkeitä hyötyjä kaikille ihmisille.

Päämäärä A

Kaikkien ekosysteemien tilaa ylläpidetään, parannetaan tai ennallistetaan, samalla lisäten merkittävästi luonnontilaisen kaltaisten ekosysteemien pinta-alaa vuoteen 2050 mennessä; Ihmisen aiheuttamat uhanalaisiksi tunnistettujen lajien sukupuutot pysäytetään, lajien geneettistä monimuotoisuutta ylläpidetään.

Päämäärä B

Luonnon monimuotoisuutta käytetään ja hoidetaan kestävästi ja luonnon tarjoamia hyötyjä ihmisille (ekosysteemien toiminta ja ekosysteemipalvelut) arvotetaan, ylläpidetään ja vahvistetaan, ja ennallistetaan, tukien kestävä kehityksen saavuttamista, nykyisten ja tulevien sukupolvien hyväksi.

Päämäärä C

Geenivarojen käytöstä saatavat hyödyt käytöstä jaetaan oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti.

Päämäärä D

Riittävät täytäntöönpanokeinot Kunming-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehityksen toteuttamiseksi täysimääräisesti on varmistettu. Luonnon monimuotoisuuden vuosittainen 700 miljardin Yhdysvaltain dollarin rahoitusvaje on kurottu asteittain umpeen ja rahoitusvirrat yhdenmukaistettu Kunming-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon moni-

muotoisuuskehityksen ja 2050 vision mukaisesti.

Luonnon monimuotoisuuden uhkien vähentäminen

(tavoitteet 1–8)

Ennallistetaan vähintään 30 prosenttia heikentyneistä maa-, sisävesi- sekä rannikko- ja meri-ekosysteemeistä.

Vähintään 30 prosenttia maa- ja sisävesialueista sekä rannikko- ja merialueista, on tehokkaasti suojeltu.

Varmistetaan, että luonnonvaraisten lajien hyödyntäminen on kestävää.

Hallitaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Minimoidaan ilmastomuutoksen haitalliset vaikutukset.

Vähennetään maa- ja merialueiden käyttöä.

Pysäytetään lajien sukupuuttokehitys.

Vähennetään saastumisen haitallista vaikutusta biodiversiteettiin.

Ihmisten tarpeiden kohtaaminen kestävällä käytöllä ja hyötyjen jaolla

(tavoitteet 9–13)

Varmistetaan, että luonnonvaraisten lajien käyttö on kestävää.

Varmistetaan maatalouden, vesiviljelyn, kalastuksen ja metsätalouden alueiden käytön kestävyys.

Varmistetaan ekosysteemien toiminta ja ekosysteemipalvelut luontopohjaisilla ratkaisuilla.

Varmistetaan kaupunkien vihreiden ja sinisten alueiden määrä ja saavutettavuus.

Varmistetaan geenivaroista saatavien hyötyjen oikeudenmukainen jako.

Integroidaan biodiversiteetti ja luontoarvot kaikkeen päätöksentekoon, julkiseen ja yksityisensektorin talouden ja sen virtojen hallintaan.

Mahdollistetaan sääntelyllä yksityinen ja rahoitussektori selvittämään ja vähentämään haitalliset vaikutukset luontoon.

Tunnistetaan ja poistetaan biodiversiteetille haitalliset tuet, lisätään biodiversiteetille myönteisiä kannustimia.

Varmistetaan, että päätöksentekijöillä, käytännön toimijoilla ja kansalaisilla on käytettävissään parhaat saatavilla olevat tiedot ja tietämys.

Toimeenpanon ja valtavirtaistamisen välineet ja ratkaisut

(tavoitteet 14–23)

Varmistetaan kansalaisten kestävä kulutusvalinnat.

Luodaan ja vahvistetaan valmiuksia, ja toimeenpannaan bioturvatomia.

Lisätään merkittävästi biodiversiteettirahoitusta kaikista lähteistä, tehostetaan ilmasto- ja biodiversiteetti-rahituksen synergiaa.

Vahvistetaan osaamista ja innovaatioita, kehitetään teknologista ja tieteellistä yhteistyötä.

Varmistetaan alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen täysimääräinen ja tasavertainen edustus ja osallistuminen päätöksentekoon.

Varmistetaan sukupuolten tasa-arvo kehityksen toimeenpanossa.

Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää

- Biodiversiteettitoimien keskeisenä tavoitteena tulisi olla yhteiskuntaa poikkileikkaava ekologinen siirtymä, jonka seurauksena biodiversiteetin turvaaminen **otetaan huomioon kaikessa luonnonympäristöjä ja luonnonvaroja koskevassa suunnittelussa ja päätöksenteossa.**
- Koska lähestulkoon kaikki taloudellinen toiminta perustuu luontoon ja vaikuttaa siihen, ei nykyistä tilannetta voida korjata ilman laajamittaista toimintatapojen muutosta:
 - Luonnolle haitalliset tuet
 - Maa- ja metsätalouden tuet
 - Hankintojen kriteerit
 - Kiertotalous jne.
- Yhteensä 62 toimenpidettä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi

S Y K E

Lähde: **Suomen biodiversiteettistrategian ja toimintaohjelman 2012–2020 toteutuksen ja vaikutusten arviointi:**

Auvinen, Ari-Pekka; Kemppainen, Eija; Jäppinen, Jukka-Pekka; Heliölä, Janne; Holmala, Katja; Jantunen, Jorma; Koljonen, Marja-Liisa; Kolström, Taneli; Lumiaro, Riku; Puntila, Pekka; Venesjärvi, Riikka; Virkkala, Raimo; Ahlroth, Petri (2020-0826), Valtioneuvoston selvitys ja tutkimustoiminta 2020:36.

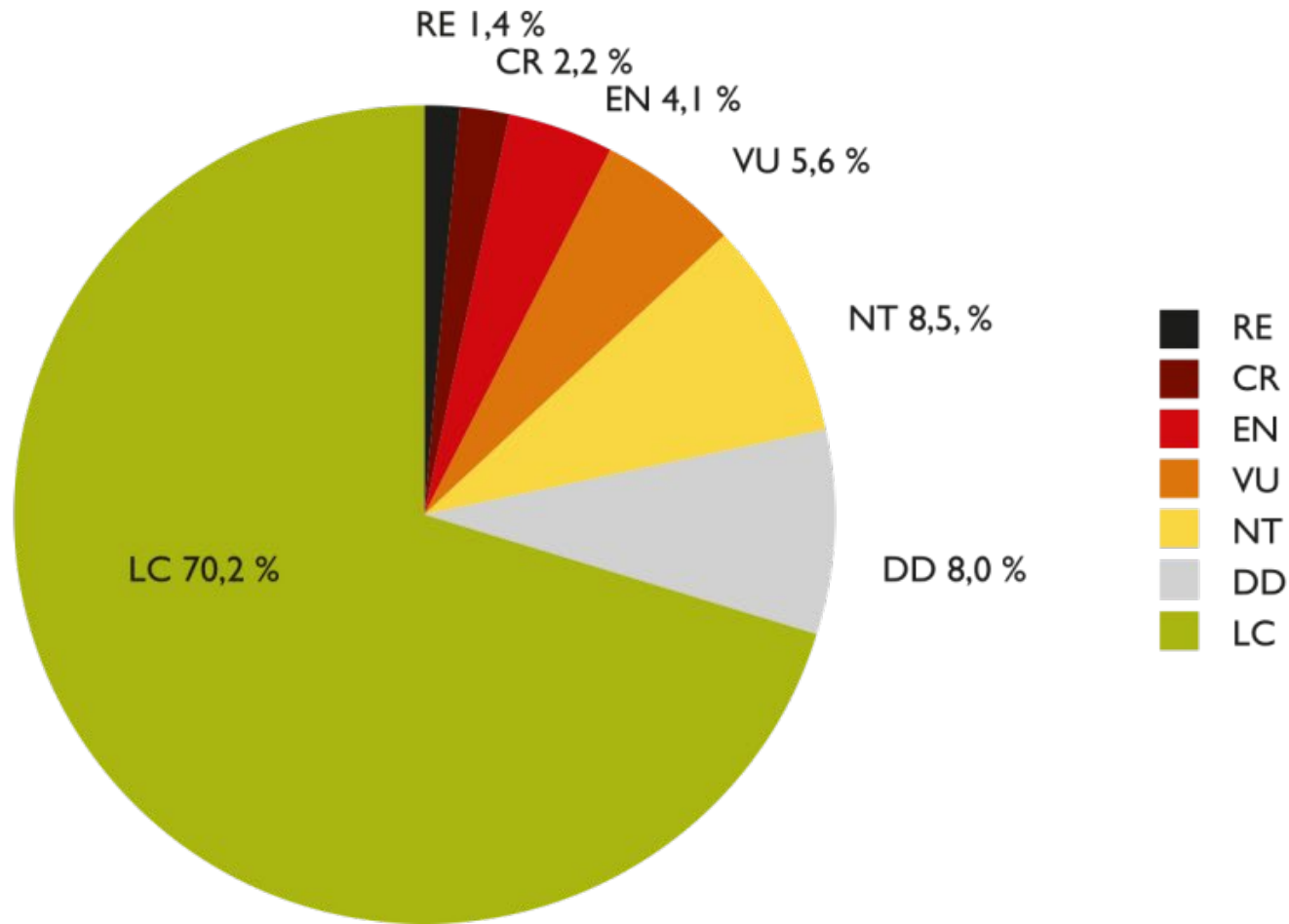
LUONNON MONIMUOTOISUUDEN ELPYMISEN MUUTOSTEKIJÄT

Kuva 3. Luonnon monimuotoisuuden elpymisen muutostekijät. Kaavio kuvaa Suomea globaalissa kontekstissa: muutostekijöiden yhteiskunnalliset taustavoimat ovat maailmanlaajuisia, mutta biodiversiteetin suunnanmuutoksen potentiaali ja biodiversiteetin suojelemiseksi tehtävät konkreettiset toimet sen sijaan kuvaavat tärkeimpiä tekijöitä Suomessa.

Arvioitujen lajien 22 418 jakautuminen uhanalaisuusluokkiin

- Uhanalaisia lajeja 2 667 **11,9 %**
- Punaisen listan lajeja 6 683 **29,8 %**
- Vuoden 2010 arvioinnissa uhanalaisia lajeja oli 2 247 **10,5 %** arvioiduista

RE = Hävinneet

CR = Äärimmäisen uhanalaiset

EN = Erittäin uhanalaiset

VU = Vaarantuneet

NT = Silmälläpidettävät

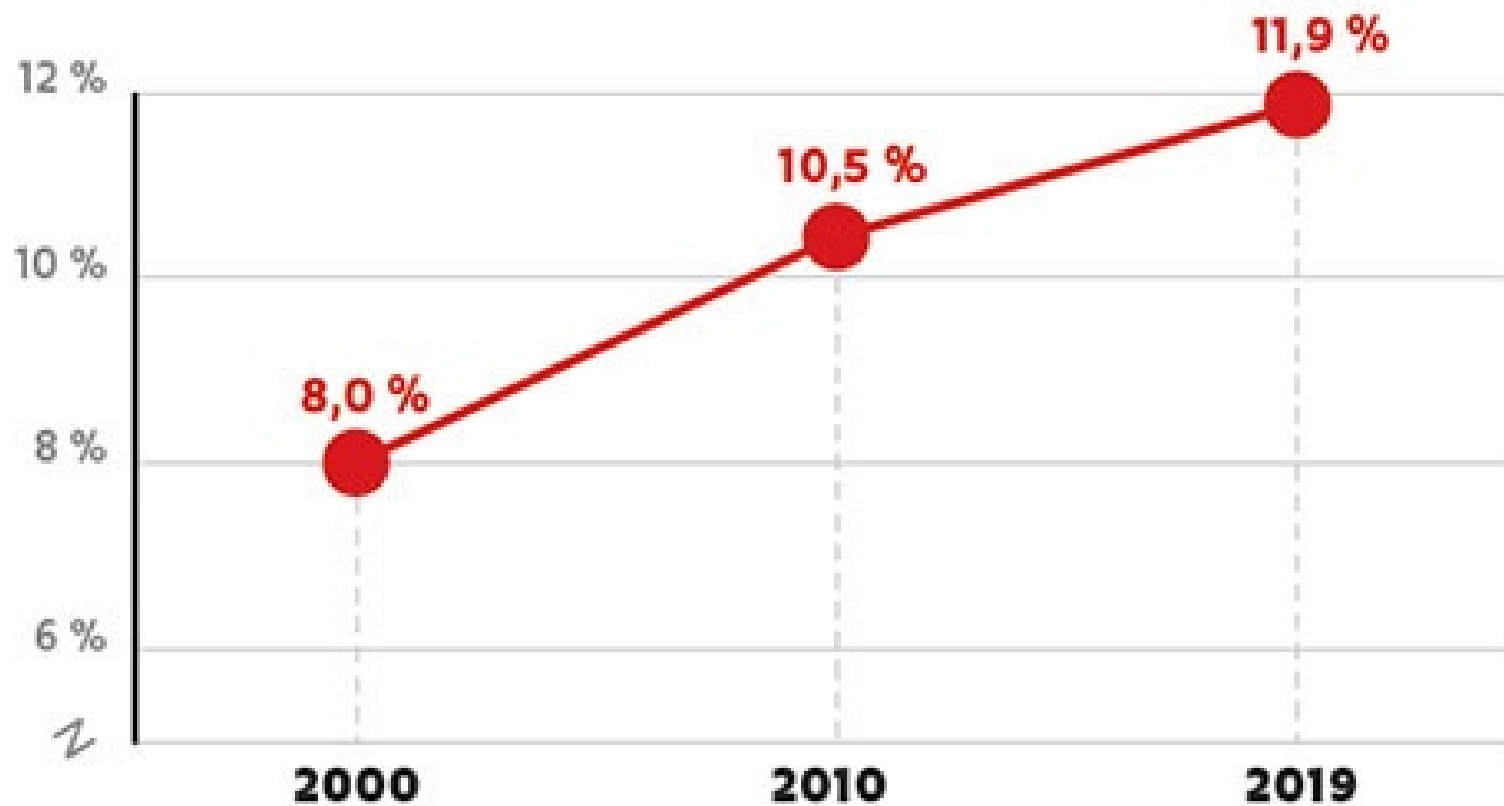
LC = Elinvoimaiset

DD = Puutteellisesti tunnetut

Uhanalaisten lajien osuus kasvaa hälyttävää vauhtia Suomessa

osuus arvioituista lajeista Suomessa

LÄHDE: SUOMEN LAJIEN UHANALAIKUUS - PUNAINEN KIRJA 2019

Nimeä 4.0 Kansainvälinen

Metsäympäristön muutokset ja avoimien alueiden sulkeutuminen ovat suurimmat yksittäiset uhanalaisuuden syyt Suomessa. Pienet kannat ovat erityisen haavoittuvia satunnaisille tekijöille.

Uhanalaisten lajien määrät uhanalaisuuden syyn mukaan

5 merkittävintä syytä

Metsäympäristöön liittyvät muutokset

Metsien käyttö, vanhojen metsien ja lahopuiden väheneminen sekä muut metsäluonnon muutokset

Avoimien alueiden sulkeutuminen

Niittyjen, soiden, rantojen ym. umpeenkasvu ja metsittyminen

Rakentaminen

Asutukseen, elinkeinoihin, liikenteeseen ja virkistykseen liittyvä rakennustoiminta maalla

Satunnaistekijät

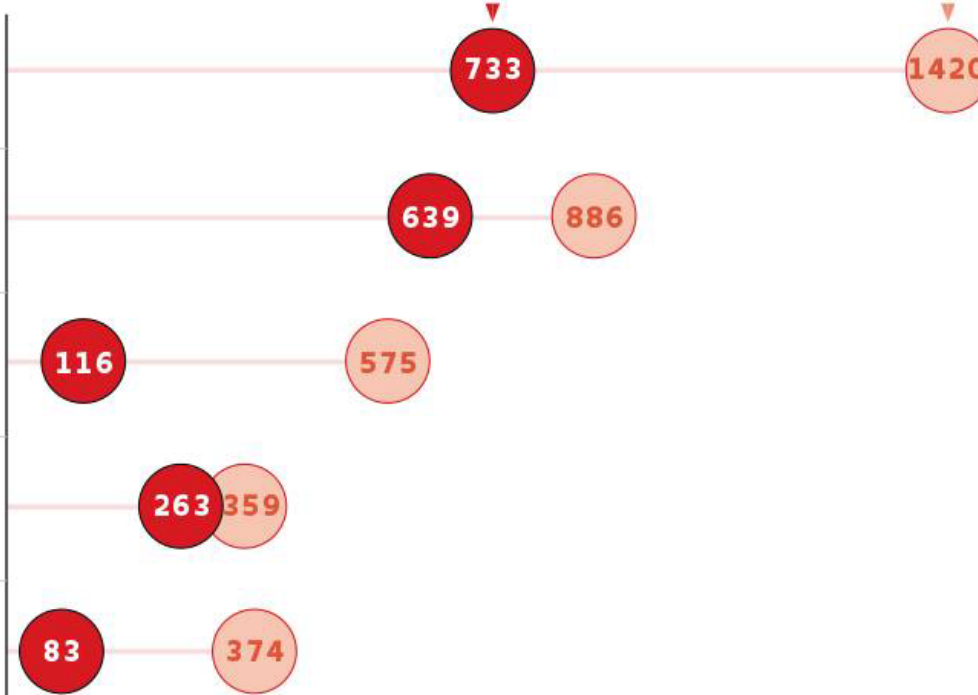
Hyvin pienet populaatiot ja suppeat esiintymät altistavat satunnaisille uhkille

Kemialliset hättävvaikutukset

Ympäristömyrkyt, torjunta-aineet, ilman ja vesien saasteet, öljyvahingot sekä rehevöittävä laskeuma

Ensisijainen uhanalaisuuden syy; lajeja

Yksi uhanalaisuuden syistä; lajeja

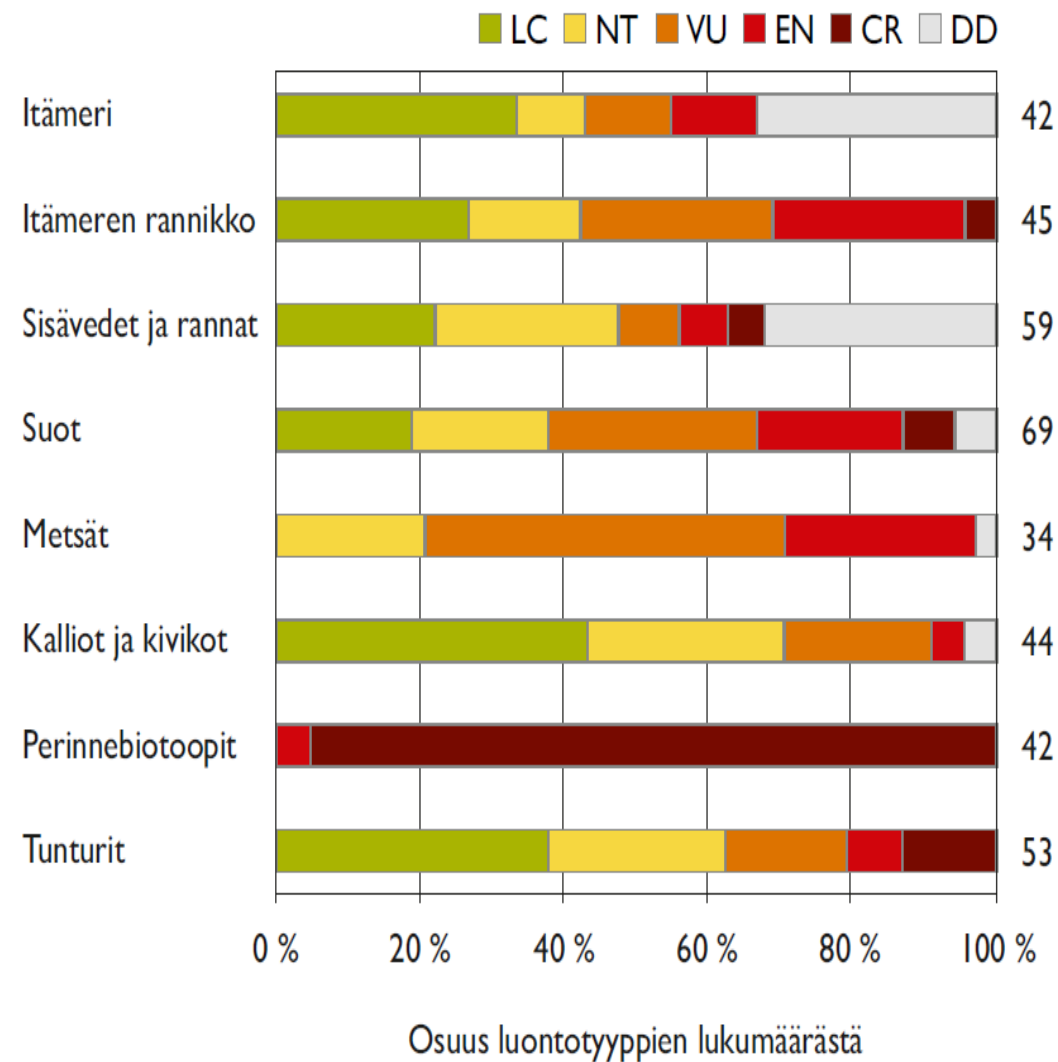

Uhanalaisuusluokkaosuudet ryhmittäin

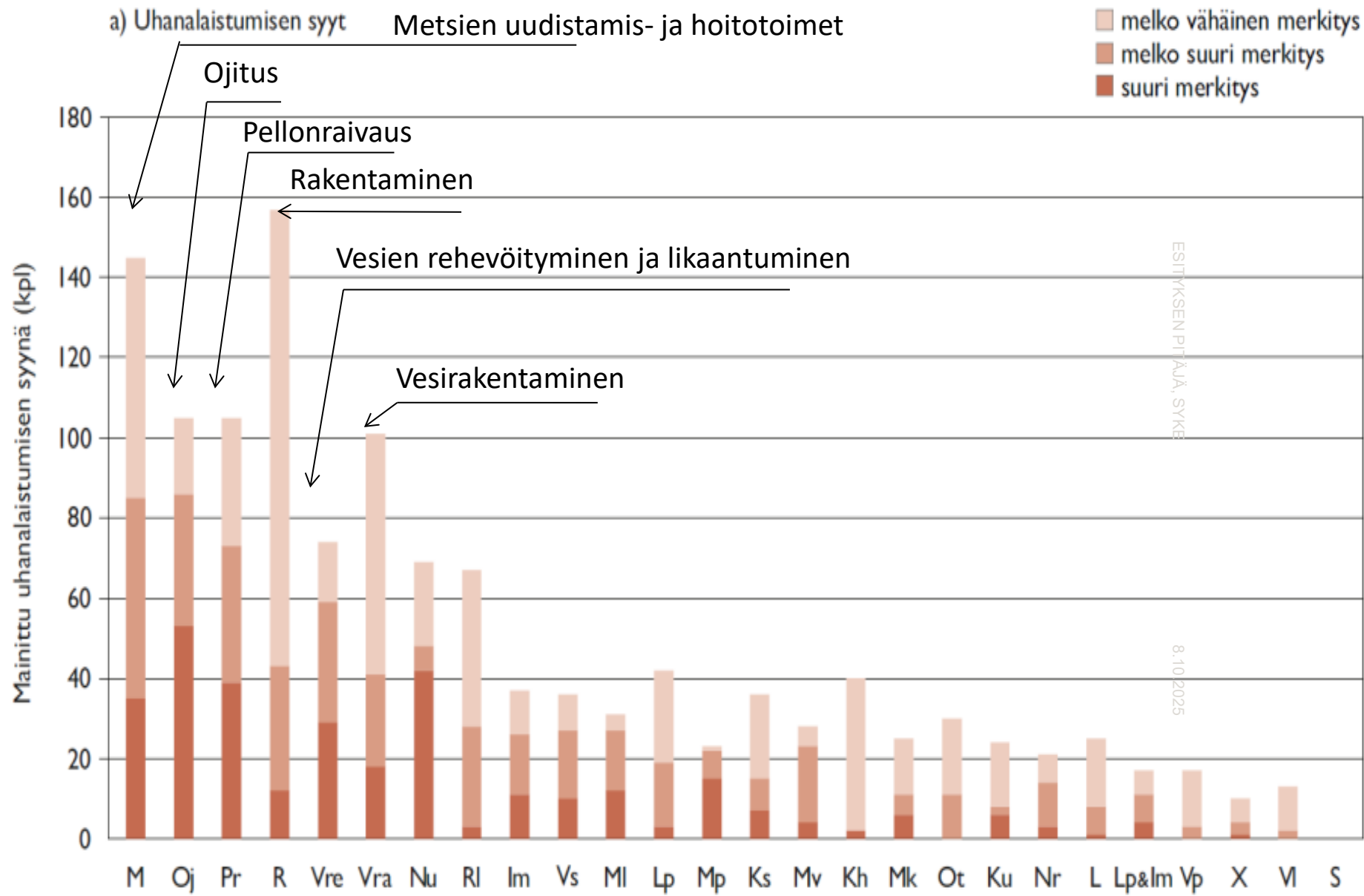
- Korkeimmat uhanalaisten osuudet perinne-biotoopeissa (100 %) ja metsissä (76 %)

- Pienimmät sisävesien (20 %), Itämeren (24 %) sekä kallioiden ja kivikoiden luontotyypeillä (25 %)

a) Koko maa

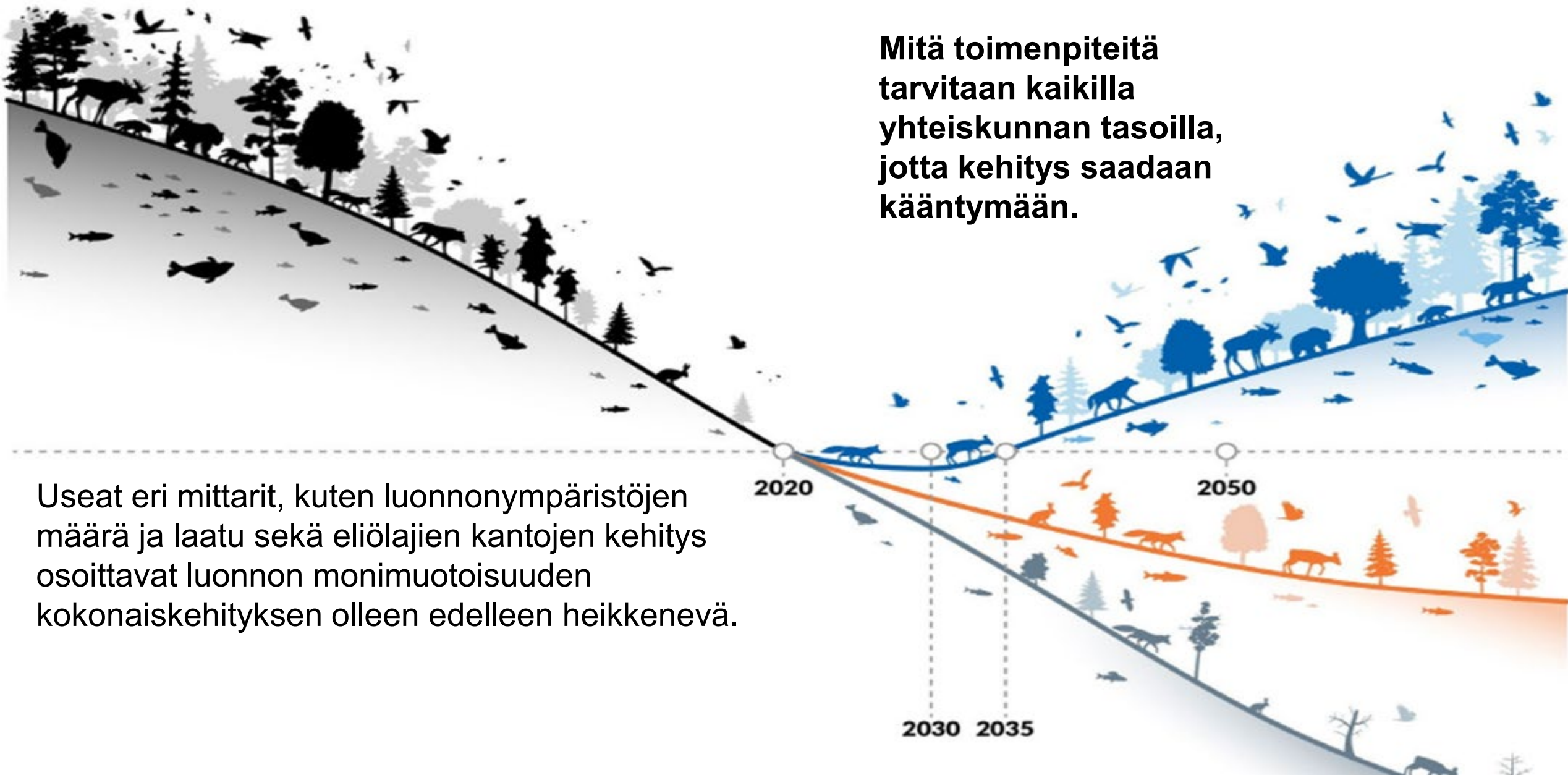
Uhanalaistumisen syyt

Miten luontokato käännetään elpymiseksi?

**Mitä toimenpiteitä
tarvitaan kaikilla
yhteiskunnan tasoilla,
jotta kehitys saadaan
kääntymään.**

Useat eri mittarit, kuten luonnonympäristöjen määrä ja laatu sekä eliölajien kantojen kehitys osoittavat luonnon monimuotoisuuden kokonaiskehityksen olleen edelleen heikkenevä.

Kestävyysmurros edellyttää johdonmukaista ja läpileikkaavaa politiikkaa –julkaisun **Suosituks**

- Hallitustenvälisen luontopaneelin (IPBES) arviointiraporttien keskeiset viestit ja suosituksia kansallisen luontopolitiikan suunnitteluun ja päätöksentekoon
- Tekijät: *Hanna Laako, Juha Aalto, Christoffer Boström, Kari Hyytiäinen, Simo Häyrynen, Jaana Jarva, Matti J. Koivula, Anna-Kaisa Kosenius, Ilona Laine, Aleksi Lehikoinen, Heikki Mykrä, Tiina Onkila, Tiina Paloniitty, Minna Pappila, Outi Silfverberg, Ilari E. Sääksjärvi, Lili-Ann Wolff ja Janne S. Kotiaho.*
- Suomen luontopaneelin julkaisuja, mietintö 4/2024

Luontopaneelin suosituksia 1/2

- **Muodostetaan yhteinen tulevaisuudenkuva luonnon ja ihmisen yhteishyvinvoinnista ohjaamaan kaikkien hallinnonalojen työtä.**
 - Kaikista eduskuntaryhmistä, kaikkien ministeriöiden asiantuntijoista ja tutkijoista koostuva työryhmä voisi laatia hallituskausien yli ulottuvan tulevaisuudenkuvan suomalaisen luonnon ja yhteiskunnan pitkän aikavälin tavoitteista.
 - Yhteinen jaettu tulevaisuudenkuva nojaa konsensukseen, mutta se voi sisältää useita toisiaan täydentäviä ja erilaisia näkökulmia.
- **Säädetään luontolaki.**
 - Kaikkia hallinnonaloja sitova luontolaki sisältäisi perinteisen luonnonsuojelun ohella muun muassa sitovat tavoitteet sekä ekosysteemis suunnittelujärjestelmän, joka ohjaisi maankäyttöä ja erilaisten hankkeiden luvitusta.
 - Laki velvoittaisi luontohaittojen välttämiseen, lieventämiseen ja kompensointiin eli lieventämishierarkian noudattamiseen.

Luontopaneelin suosituksia 2/2

- **Uudelleensuunnataan valtion tuet edistämään ihmisen ja muun luonnon yhteishyvintä.**
 - Tukien tulee auttaa vahvistamaan yhteyksiä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen, ilmaston- muutoksen torjunnan ja siihen sopeutumisen, yhteisen terveyden edistämisen sekä vesi- ja ruokaturvan varmistamisen välillä.
- **Otetaan aiheuttaja maksaa -periaate käyttöön nykyistä laajemmin.**
 - Yhä useampaan luonnonarvoja hävittävään toimintaan tulisi kytkeä velvoite hyvittää haitat ekologisen kompensaation avulla.
 - Kun kielteiset luontovaikutukset velvoitetaan sisällyttämään täysimääräisinä hankkeiden toteuttamiskustannuksiin, vähenevät hankkeiden ulkoiskustannukset ja haitattomien ratkaisujen keksimisestä ja toimeenpanosta tulee kannustavaa.
- **Parannetaan ja laajennetaan yhteisvaikutusten arviointia lainsäädännössä.**
 - Esimerkiksi luonnon-, vesi- ja ruokajärjestelmien väliset vuorovaikutukset tulisi sisällyttää laajasti politiikkatoimien vaikutusten arviointiin.

**Maailman ja Suomi
muuttuvat
huomattavasti 2000-
luvulla >**

**Muutoksen avaimet
ovat meidän
käsissämme!**

Kiitos mielenkiinnosta

Erityisasiantuntia

Riku Lumiaro

Suomen ympäristökeskus

Luontotyö valtiohallinnossa

Tilannekuva

Samuli Pitzén
Tutkija

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Luontopolitiikan johdonmukaisuus

- **Politiikkajohdonmukaisuus (policy coherence):** politiikan ominaisuus, joka järjestelmällisesti vähentää konflikteja ja edistää synergiaa eri politiikan alojen välillä ja sisällä yhteisesti sovittujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- Luontopoliittiset tavoitteet tulee **sisällyttää** horisontaalisesti eri hallinnonaloihin (**politiikkaintegraatio**)
 - Onnistuneen ympäristöpolitiikan integraation tuloksena **luontopolitiikan johdonmukaisuus kasvaa**
- Mm. YK ja OECD tunnistavat politiikkajohdonmukaisuuden **keskeiseksi kestävyyspolitiikan edellytykseksi**

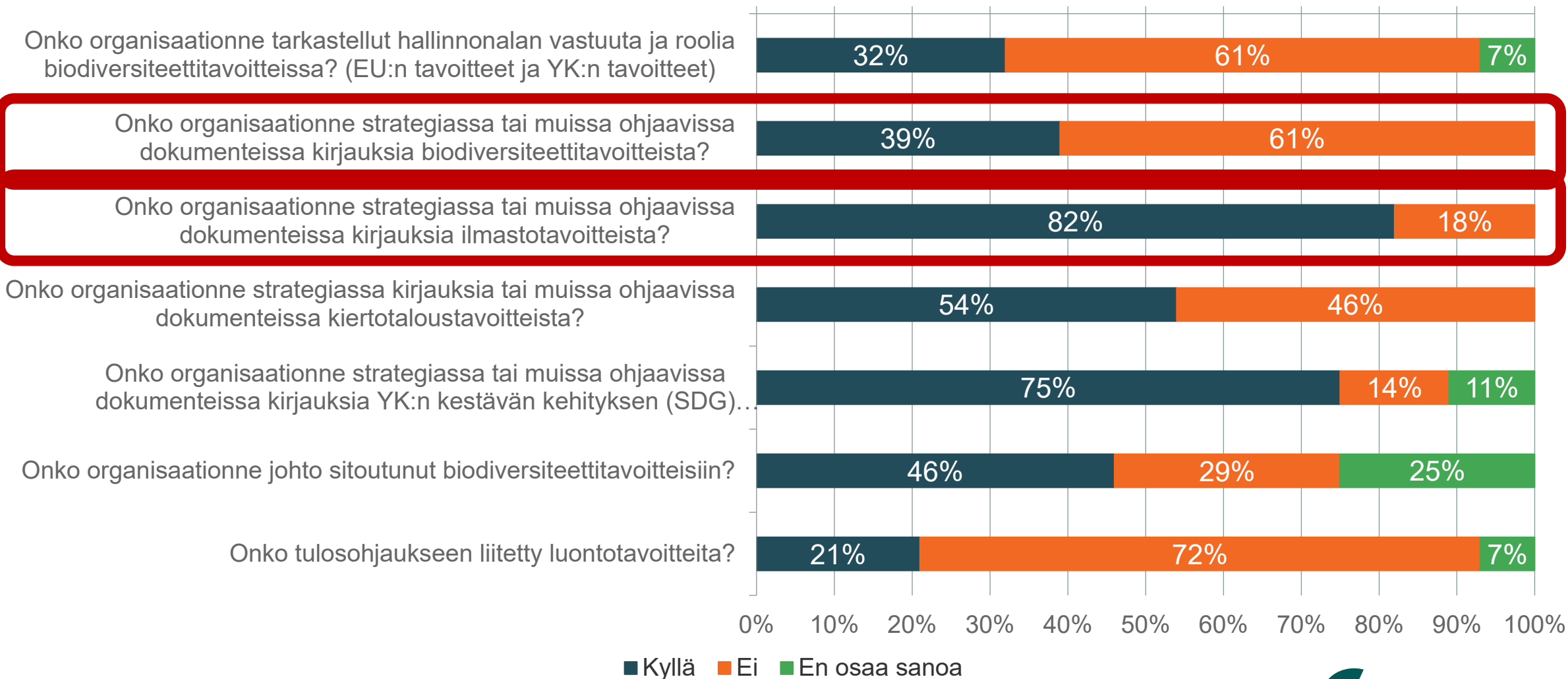
Politiikkajohdonmukaisuustyön hyötyjä

- Vahvistaa **synergioita** teeman ympärillä ja prioriteeteissa
- Yhteensovittaa kansallisen politiikan tavoitteet **kansainvälisesti sovittujen tavoitteiden mukaisiksi**
- Tunnistaa haitalliset heijastusvaikutukset ja **kehittää yhteishyötyjä**
- Mahdollistaa **kompleksisten yhteiskunnallisten haasteiden** haltuunoton
- Lisää politiikan **toimeenpanon ennustettavuutta**
- Lisää julkisten varojen **kustannustehokasta käyttöä**
- Vaihtoehto: Eri suuntiin vievät tavoitteet sektorien ja hallinnon tasojen välillä ja sisällä vähentävät toimeenpanon ennustettavuutta, antavat toimijoille ristiriitaisia signaaleja sekä estävät tehokkaiden lopputulemien saavuttamista

Johdonmukaisuuden reunaehdot

- Poliittikajohdonmukaisuus ja -integraatio eivät ole teknisiä harjoituksia, jotka poistavat kaikki poliittiset ristiriidat; yhteensovittamiseen liittyy usein **kompromisseja**
 - Pyritään tunnistamaan mahdolliset kompromissit ja **pyritään vähentämään** niitä, **vahvistetaan synergioita** sekä avataan niitä etukäteisesti jo tavoitteiden asettelu- ja politiikan muotoiluvaiheissa, jotta politiikan **toimeenpano on ennustettavaa**
 - **Pidemmän aikavälin tarkastelu** auttaa myös suhteuttamaan kompromisseja; luontopolitiikan edistäminen mittaamattoman arvokasta
 - Kestävyyssmurroksessa **kaikki eivät aina voita**, vaan esimerkiksi fossiilitaloudesta luopuminen asettaa paineita perinteisille toimijoille uudistua; oikeudenmukaisuuden näkökulmat -> saastuttaja maksaa -periaate
- **Riittävä kunnianhimo**; ei vain rasti ruutuun –harjoitus

Ennakkokyselyn tuloksia

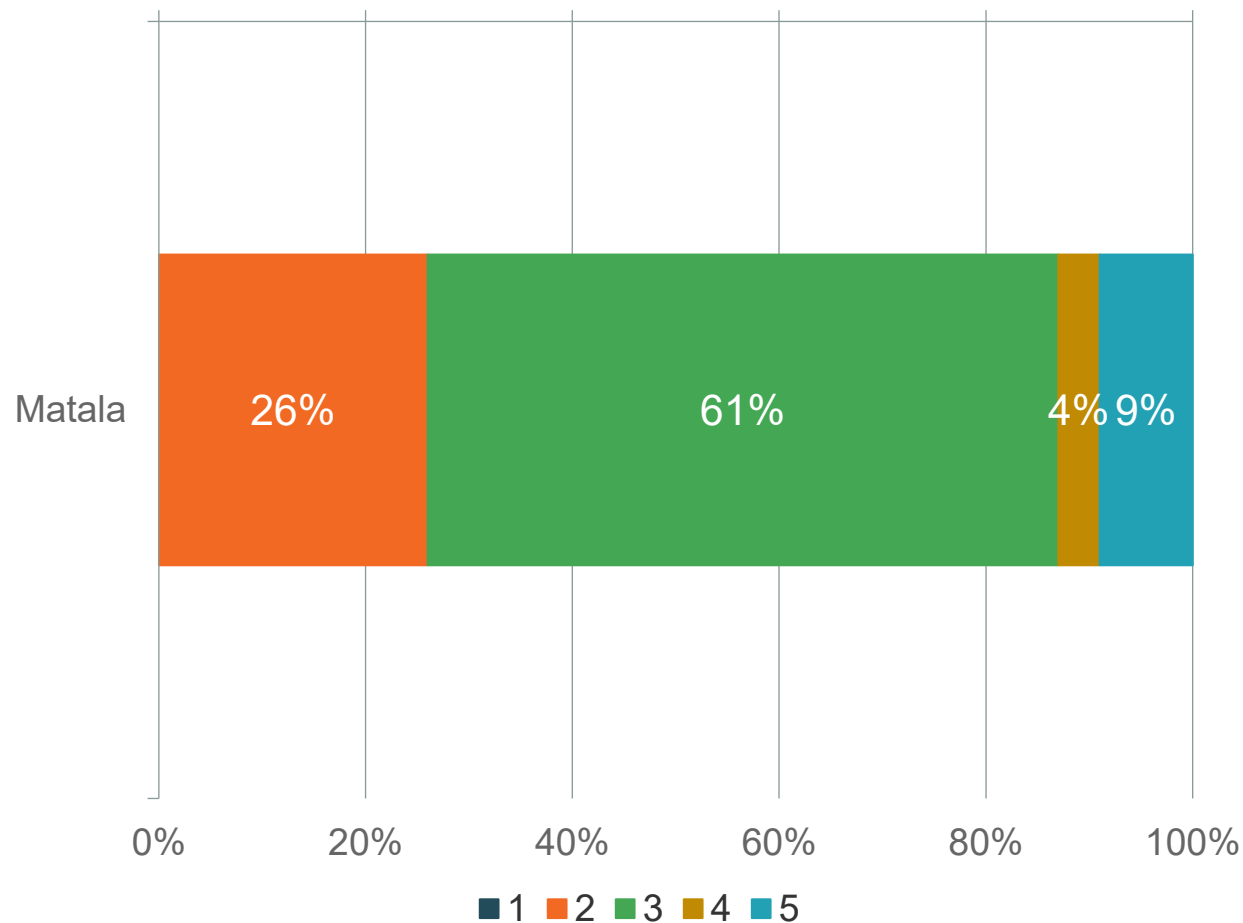
Organisoitumisen taso

Yleiset tukitarpeet

- Yleinen huomiointi ja keskeisten kytkösten kartoitus
- Vaikutusarvioinnit
- Hallinnon koordinaatio ja politiikkaintegraation koordinointi: yleisin tukitarve
- Sisällyttäminen koulutukseen
- Rahoituksen kohdentaminen, yksityisen rahoituksen rooli ja uudet rahoitusinstrumentit
- Hankintatoiminnan kehittäminen

Millä tasolla arvioisit luontotyön osaamisen olevan organisaatiosi henkilöstön keskuudessa?

Teemme tiedolla toivoa.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Paneelikeskustelu

Keskustelemassa

ympäristöneuvos **Jarmo Muurman**, ympäristöministeriöstä

Suomen ilmastopaneelin puheenjohtaja **Jyri Seppälä**

kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeri **Eeva Furman**

valtioneuvoston kanslia ja Priodiversity LIFE **Kristiina Niikkonen**

Kiitos!

**Lisätietoja Luontopositiivinen hallinto
–kehittämishjelmasta**
Valtioneuvoston kanslia
erityisasiantuntija Kristiina Niikkonen
puh. 029 516 1156
etunimi.sukunimi@gov.fi

MOTIVA

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

VALTIONEUVOSTON KANSLIA
STATSRÅDETS KANSLI